

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 16 декември 2025 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Надежда Джелепова
Атанас Семов
Красимир Влахов
Янаки Стоилов
Соня Янкулова
Борислав Белазелков

Десислава Атанасова
Галина Тонева
Сашо Пенев
Невин Фети
Орлин Колев

при участието на секретар-протоколиста Наталия Такева разгледа в закрито заседание на 16.12.2025 г. конституционно дело №17/2025 г., докладвано от съдия Сашо Пенев.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 11.11.2025 г. по искане с вх. №615-КД от 07.11.2025 г. на петдесет и трима народни представители от 51-вото Народно събрание за установяване на противоконституционност на „измененията на чл. 14, ал. 1, ал. 2, ал. 3, чл. 15, ал. 1, чл. 16, ал. 2, ал. 3, ал. 4в, т. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 от Закона за Държавна агенция „Разузнаване“, както и на чл. 7, ал. 1, т. 5, т. 6, т. 7 от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност, приети от 51-вото Народно

събрание на 10 октомври 2025 г., повторно приет на 30 октомври 2025 г., обнародвано в бр. № 94 от 4 ноември 2025г. на Държавен вестник“.

С разпореждане на съдия-докладчика от 12.11.2025 г. на основание чл. 19, ал. 3 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) е указано на вносителя да съобрази разпоредбата на чл. 18, ал. 2, т. 5 ПОДКС, като изясни в какво се състои искането.

С уведомление за изпълнение с вх. №652-КД от 26.11.2025 г. вносителят е уточнил петитума на искането и е посочил, че желае да се обявят за противоконституционни:

- от Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ (обн. ДВ, бр. 79 от 2015 г., посл. изм. ДВ, бр. 94 от 2025 г.; ЗДАР): чл. 14, ал. 1 в частта „избира с решение на Народното събрание“; чл. 14, ал. 2 в частта „преизбран“; чл. 14, ал. 3 в частта „трима“; чл. 15, ал. 1 в частта „избирани, съответно“; чл. 16, ал. 2 в частта „решение на Народното събрание“; чл. 16, ал. 3 в частта „Народното събрание да избере“; чл. 16, ал. 4 в частта „избиране“;

- от Закона за управление и функциониране на системата за защита на националната сигурност (обн. ДВ, бр. 61 от 2015 г., посл. изм. и доп. ДВ, бр. 94 от 2025 г.; ЗУФСЗНС) чл. 7, ал. 1, т. 6 в цялост.

Според вносителя съответните части на посочените разпоредби от ЗДАР и цялата разпоредба на чл. 7, ал. 1, т. 6 ЗУФСЗНС противоречат на чл. 4, ал. 1, чл. 8, чл. 92, ал. 1, чл. 98, ал. 7, чл. 100 от Конституцията.

Доводите на вносителя са, че „[т]ака приетите изменения са противоконституционни защото са приети в нарушение на процедурните правила на Народното събрание за извършване на законотворческа дейност и са в пряко нарушение на баланса на трите вида власти, баланс, олицетворяван от Президентската институция“.

По отношение на твърдяното противоречие с чл. 4, ал. 1 от Конституцията вносителят сочи, че ЗИЗДАР е приет в противоречие с процедурните правила, съдържащи се в чл. 71, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС), уреждащи разпределението на законопроектите между парламентарните комисии, както и „без събрани становища по внесения законопроект“ и без да е проведен „пълноценен дебат“. Той посочва, че „[м]отивите на Законопроекта за изменение на Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ със сигнатура 51-554-01-159 са почти изцяло идентични с тези на Законопроект за изменение на Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ със сигнатура 51-554-01-160 и на [...] Законопроект за изменение на Закона за специалните разузнавателни средства със сигнатура 51-554-01-161“ и че „[п]редставянето на шаблонни мотиви е равносилно на липсата на такива и [...] представлява опорочаване на цялата законодателна процедура и нормите на чл. 28, ал. 1 от Закона за нормативните актове и чл. 76, ал. 1 от ПОДНС“. Според вносителя чрез измененията се извършва дерогиране на правомощия на президента и на Министерския съвет и изземване на власт и оперативни управленски функции, като така се нарушава конституционно установеният баланс между трите власти. Твърди се, че е нарушен и чл. 5, ал. 1 от Конституцията, както и че „[к]онституционно нетърпимо е Народното събрание самоволно да взема решения, които не са в рамките на неговите конституционни правомощия“.

По отношение на твърдяното противоречие с чл. 8 от Конституцията вносителят посочва, че с приетите изменения е „налице пряка намеса от страна на законодателната власт в правомощията на президента“, тъй като до приемането им в чл. 14, ал. 1 ЗДАР се е предвиждало агенцията да се ръководи от председател, който се назначава с указ на президента по предложение на Министерския съвет за срок от 5 години. Според вносителя така се засяга философията на тази разпоредба, изразяваща се в баланса на властите (законодателна, изпълнителна и съдебна), „олицетворяван от

институцията на президента“. Вносителят поддържа, че с избора на председател на Държавна агенция „Разузнаване“ от парламентарно мнозинство, което е „продукт на конюнктурни действия“, се допуска политизиране на тази длъжност, което е в противоречие с предвидените в чл. 4, т. 4 и 6 ЗДАР принципи на политически неутралитет, обективност и безпристрастност.

Вносителят изтъква факта, че Държавна агенция „Разузнаване“ е „девоенизирана структура, позиционирана в изпълнителната власт“, но също така посочва, че съгласно чл. 396, ал. 1, т. 6 НПК „гражданските лица на служба в [...] Държавна агенция „Разузнаване“, подведени под съдебна отговорност при или по повод изпълнение на службата им, носят същата пред военен съд“.

Вносителят смята, че чрез приетата процедура за избор „се дерогират и разпоредбите на чл. 105 и чл. 114 от [Конституцията]“, защото е налице „вмешателство“ на Народното събрание в оперативната дейност на президента, който е „обединител на нацията“ и който заедно с Министерския съвет при „споделена компетентност“ е определял председател на агенцията. Така не само президентът, но и Министерският съвет се лишават от възможността за взаимен контрол и споделяне на отговорност. В искането се поддържа, че избирането и освобождаването на председател на агенцията от Народното събрание е в противоречие и с чл. 84, т. 8, предложение второ от Конституцията, защото парламентът отнема „инициативата за упражняване дори на собственото си правомощие от неговите членове“.

По отношение на твърдяното противоречие на изменените разпоредби с чл. 92, ал. 1 и с чл. 100 от Конституцията вносителят не развива конкретни съображения, а то се обосновава с мотивите за нарушение на принципа на разделение на властите. Що се отнася до посочената в искането ал. 7 на чл. 98 от Конституцията, Съдът уточнява, че такава алинея няма и приема, че

става дума за техническа грешка и доводите на вносителя са относно т. 7 на чл. 98.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от субект на инициатива съгласно чл. 150, ал. 1 от Конституцията.

В изпълнение на разпореждане от 12.11.2025 г. на съдия-докладчика искането е съобразено с изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18, ал. 1 и 2 ПОДКС форма и реквизити по отношение на частично изменените разпоредби от ЗДАР и новата т. 6 на ал.1, чл. 7 ЗУФСЗНС.

Предмет на искането е установяване на противоконституционност на разпоредби от закон, което е правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2, предл. първо от Конституцията.

Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение за недопустимост на искане със същия предмет, поради което не е налице отрицателната процесуална предпоставка по смисъла на чл. 21, ал. 6 ЗКС.

В съответствие със своята практика и с направеното от вносителя уточнение, Съдът приема, че се иска установяване на противоконституционност на: чл. 14, ал. 1 в частта „избира с решение на Народното събрание“; чл. 14, ал. 2 в частта „преизбран“; чл. 14, ал. 3 в частта „трима“; чл. 15, ал. 1 в частта „избирани, съответно“; чл. 16, ал. 2 в частта „решение на Народното събрание“; чл. 16, ал. 3 в частта „Народното събрание да избере“; чл. 16, ал. 4 в частта „избиране“ от Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ и на чл. 7, ал. 1, т. 6 в цялост от ЗУФСЗНС.

С оглед на искането на вносителя, Съдът смята за необходимо Народното събрание да представи заверено копие на възражение, направено на основание чл. 71, ал. 2 ПОДНС от председателя на Комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по Закона за електронните

съобщения срещу Разпореждане №51-550-01-477/18.09.2025 г. на председателя на Народното събрание, с което Законопроект за изменение на Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ №51-554-01-159 е разпределен на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред като водеща комисия, и на акта на председателя на Народното събрание, с който това възражение е оставено без уважение.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС като заинтересувани институции следва да се конституират Народното събрание, президентът на Република България, Министерският съвет и Държавна агенция „Разузнаване“.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС Съдът намира, че следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото: проф. д.н. Цветан Сивков, проф. д-р Веселин Вучков, проф. д-р Иван Видолов, проф. д-р Пламен Киров, доц. д-р Елислав Иванов, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Константин Пехливанов, доц. д-р Пламена Пенова, доц. д-р Христо Паунов и д-р Огнян Стоичков.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

ДОПУСКА за разглеждане по същество искането на петдесет и трима народни представители от 51-вото Народно събрание за установяване на противоконституционност на: чл. 14, ал. 1 в частта „избира с решение на Народното събрание“; чл. 14, ал. 2 в частта „преизбран“; чл. 14, ал. 3 в частта „трима“; чл. 15, ал. 1 в частта „избирани, съответно“; чл. 16, ал. 2 в частта „решение на Народното събрание“; чл. 16, ал. 3 в частта „Народното събрание да избере“; чл. 16, ал. 4 в частта „избиране“ от Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ (обн. ДВ, бр. 79 от 2015 г., посл. изм. бр. 94 от 2025 г.) и на чл. 7, ал. 1, т. 6 в цялост от Закона за управление и функциониране

на системата за защита на националната сигурност (обн. ДВ, бр. 61 от 2015 г., посл. изм. бр. 94 от 2025 г.).

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет и Държавна агенция „Разузнаване“.

На заинтересуваните институции предоставя възможност да представят в 30-дневен срок от датата на уведомяването писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана към: проф. д.н. Цветан Сивков, проф. д-р Веселин Вучков, проф. д-р Иван Видолов, проф. д-р Пламен Киров, доц. д-р Елислав Иванов, доц. д-р Зорница Йорданова, доц. д-р Константин Пехливанов, доц. д-р Пламена Пенова, доц. д-р Христо Паунов и д-р Огнян Стоичков, които могат да дадат писмено правно мнение по предмета на делото в 30-дневен срок от уведомяването и получаването на преписи от искането и от настоящото определение.

Народното събрание да представи заверено копие на възражение, направено на основание чл. 71, ал. 2 ПОДНС от председателя на Комисията за контрол над службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по Закона за електронните съобщения срещу Разпореждане №51-550-01-477/18.09.2025 г. на председателя на Народното събрание, с което Законопроект за изменение на Закона за Държавна агенция „Разузнаване“ №51-554-01-159 е разпределен на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред като водеща комисия, и на акта на председателя на Народното събрание, с който това възражение е оставено без уважение.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в 30-дневен срок може да представи допълнителни съображения.

Председател: Павлина Панова